

Raadsvoorstel

Opsteller

Plukkel, Martijn

Vergadering van

23 mei 2023

Kenmerk

Z/23/057058 / D/23/092403

Portefeuillehouder

Walther Kok

Portefeuille

Verkeer, openbaar vervoer, waterwegen

Onderwerp

Raadsvoorstel vaststelling Laadvisie 2023-2030

Inleiding*Inhoud raadsvoorstel*

Dit raadsvoorstel betreft de Visie laadinfrastructuur - Deel 1: Personenauto's (hierna: laadvisie) voor de gemeente Oudewater en in concept de bijbehorende beleidsregels "Plaatsen van laadpalen voor elektrische voertuigen op openbaar terrein 2023" (hierna: beleidsregels), die in aansluiting op de vaststelling van de laadvisie worden vastgesteld door het college. De laadvisie geeft inzicht in de opgave en uitvoering van het voorzien in de laadbehoefte en geeft daarbij richting door middel van een aantal keuzes. De voorliggende laadvisie richt zich op elektrische personenauto's, waarbij de focus ligt op de inwoners van de gemeente Oudewater. De andere doelgroepen zoals logistiek en fietsen komen in deel 2 van de laadvisie aan bod. De visie is onderdeel van een groter proces richting het realiseren van laadinfrastructuur. Dit proces omvat achtereenvolgend visievorming, strategie, voorbereiding, uitvoering.

Voor het uitvoeren van de laadvisie zijn een aantal scenario's opgesteld.

Hierbij is rekening gehouden met wat de gemeente moet, wat de gemeente wil en wat de gemeente kan.

Scenario 0: In dit scenario beperken we ons tot de huidige manier van werken, zonder extra budget.

Scenario 1: In dit scenario doen we het minimale en werken we alleen vraaggestuurd.

Scenario 2: In dit scenario doen we wat nodig is en werken we ook datagestuurd en strategisch.

Scenario 3: In dit scenario wordt volledig aangesloten bij de wensen en ambities uit de laadvisie.

De volledige omschrijving van de scenario's en hun financiële consequenties zijn in de bijlage (D/23/106490) opgenomen.

Samenvatting visie

Steeds meer inwoners kiezen voor duurzame manieren van transport, zoals elektrisch rijden. Enerzijds uit eigen beweging, anderzijds naar aanleiding van de aankomende verplichtingen om elektrisch te rijden. We staan daarom voor een belangrijke uitdaging in onze gemeente. Elektrisch rijden is de toekomst en het is belangrijk dat we ons voorbereiden op de steeds sneller gaande transitie van fossiele brandstof naar elektrische aandrijving. Het vergroten van het aantal oplaadpunten zal elektrisch rijden in onze gemeente faciliteren en verder stimuleren. We kunnen onze bijdrage leveren aan een duurzamere toekomst door het verminderen van de CO₂-uitstoot en het verbeteren van de luchtkwaliteit. Ook willen we dat onze inwoners makkelijker de keuze kunnen maken voor elektrisch rijden en dat ze daarbij kunnen rekenen op voldoende oplaadpunten. De laadvisie bepaalt de strategie van de gemeente Oudewater om tijdig een dekkende, betrouwbare, toekomstbestendige, veilige en betaalbare laadinfrastructuur voor elektrische voertuigen te realiseren. Uitgangspunt is dat laden zoveel mogelijk op eigen terrein gebeurt. Bewoners die geen mogelijkheid hebben voor een privaat laadpunt moeten kunnen uitwijken naar (semi)publieke laadpunten. De gemeente staat daarbij aan de lat om te zorgen voor een basisnetwerk van publieke laadpunten. Dit wordt uitgerold door middel van een nog uit te werken uitvoeringsmodel.

De raad besluit

1. De Visie “Laadinfrastructuur – Deel I: personenauto’s” vast te stellen;
 2. Voor de uitvoering van de laadvisie scenario 1 te kiezen, conform bijlage D/23/106490;
 3. Hiervoor financiële middelen beschikbaar te stellen, bestaande uit:
 - Een eenmalig budget in 2023 van € 24.500 voor de inrichting van laadplaatsen en extra personele capaciteit, in mindering te brengen op het begrotingssaldo 2023;
 - Een structureel budget vanaf 2024 van € 20.000+9.000+(optelsom beheer en onderhoud) voor de inrichting van laadplaatsen, uitbreiding personele capaciteit, beheer en onderhoud van laadplekken. Op te nemen in de Kadernota 2024.
 4. De uitvoering van de overige onderdelen uit de laadvisie af te wegen in de behandeling van de Kadernota 2024;
 5. Indien in de Kadernota 2024 besloten wordt voldoende middelen voor de laadvisie ter beschikking te stellen, ook de overige maatregelen uit de laadvisie uit te voeren (extra budgetten ten opzichte van beslispunt 3):
 - Een structureel budget van € 45.000 + 5.000 (en na 2024 15.000) + €2000 en beheerkosten oplopend tot €14.500 beschikbaar te stellen voor respectievelijk: het inrichten laadplaatsen, personele capaciteit, privaat en semiopenbaar laden en de beheerkosten.
 - Een eenmalig budget in 2023 van 43.000 voor Data en strategische plaatsing en in 2024 €40.000 + €56.000 voor het opstellen van Laadvisie 2 en nieuwe concessie en het inrichten van laadpleinen.
- Hierbij opbrengsten te ramen oplopend van € 100.375 in 2026 tot € 208.050 in 2030.
6. Kennis te nemen van de concept beleidsregels “Plaatsen van laadpalen voor elektrische voertuigen op openbaar terrein 2023”.

De bevoegdheid van de raad komt voort uit de volgende wet- en/of regelgeving

Gemeentewet artikel 108
Gemeentewet artikel 147

Beoogd effect

Wat willen we bereiken

Het realiseren van een passende laadinfrastructuur voor alle elektrische voertuigen.

De laadvisie biedt de komende jaren houvast bij de realisatie van laadinfrastructuur zodat we kunnen toewerken naar een dekkend, betrouwbaar, toekomstbestendig, veilig en betaalbaar netwerk van laadinfrastructuur:

- **Dekkend:** We willen dat gebruikers van elektrische voertuigen (hierna: EV-rijders) nooit lang hoeven te zoeken naar een elektrische laadpaal.
- **Betrouwbaar:** Er dient van op aangegaan te kunnen worden dat er op gepaste afstand een laadpaal beschikbaar is.
- **Toekomstbestendig:** De laadinfrastructuur moet gemakkelijk mee kunnen groeien met de laatste prognoses en innovaties.
- **Veilig:** Iedereen moet zijn of haar elektrische voertuig veilig kunnen laden. Dit betreft zowel fysieke veiligheid als digitale veiligheid, oftewel cybersecurity.
- **Betaalbaar:** We zorgen ervoor dat laadsessies betaalbaar blijven.

Wat gaan we daarvoor doen

Met het vaststellen van de laadvisie worden een aantal belangrijke keuzes gemaakt hoe we de komende jaren tot een gecontroleerde groei van het aantal laadpalen komen. De laadvisie geeft richting aan de aanpak en strategie. Deze

richting wordt vervolgens uitgewerkt. Daarnaast stelt het college de beleidsregels “Plaatsen van laadpalen voor elektrische voertuigen op openbaar terrein 2023” vast.

Argumenten

1.1 Met het vaststellen van de laadvisie wordt voldaan aan de Nationale Agenda Laadinfrastructuur (NAL)
In de Nationale Agenda Laadinfrastructuur (hierna: NAL) is afgesproken dat iedere gemeente een integrale visie op laadinfrastructuur heeft vastgesteld, samen met het plaatsingsbeleid voor laadinfrastructuur.

1.2 Met het vaststellen van de Laadvisie worden strategische keuzes voor de langere termijn gemaakt.
Met de keuzes wordt richting gegeven aan het plaatsingsbeleid, met als doel: Een dekkend, betrouwbaar, toekomstbestendig, veilig en betaalbaar netwerk, met tenminste 228 nieuwe laadpunten in de gemeente te realiseren. Deze keuzes zijn in de bijgevoegde Laadvisie verder uitgewerkt. Zo wordt er bijvoorbeeld in de plaatsingsstrategie rekening gehouden met het soort wijk en de mensen daar wonen, er wordt rekening gehouden met de maximale loopafstand en er wordt beperkt ingezet op snelladen in de openbare ruimte. Tevens wordt er waar mogelijk gebruik gemaakt van gangbare objecten in de openbare ruimte, dit zal verder uitgezocht moeten worden. Tot slot worden ontwikkelingen rondom slim laden in de gaten gehouden en waar mogelijk geïmplementeerd.

2.1 Scenario 1 voorziet in het minimaal benodigde

We werken, conform de huidige werkwijze, vraaggestuurd en doen alleen het onontkoombare. Bij een aanvraag wordt deze getoetst en vervolgens gerealiseerd.

Omdat het aantal aanvragen de komende jaren fors zal stijgen is hiervoor wel extra capaciteit nodig voor het verwerken van de aanvragen en extra budget om de laadplekken in te richten.

3.1 Financiële middelen beschikbaar te stellen.

Het is noodzakelijk om nu financiële middelen beschikbaar te stellen, zodat er voldaan kan worden aan de extra vraag naar laadpunten in de gemeente en op langere termijn niet achter de feiten aan te lopen.

4.1 Het uitvoeren van de laadvisie vergt een investering, zowel eenmalig als structureel

De kosten voor het uitvoeren van de laadvisie zijn opgevoerd in de Kadernota 2024. In de besluitvorming over de Kadernota 2024 dient een integrale afweging gemaakt te worden over de in te zetten middelen op de verschillende programma's en onderdelen. Hierna is duidelijk of er voldoende middelen beschikbaar zijn zodat scenario 3 uitgevoerd kan worden.

5.1 De plaatsing van laadpunten vindt datagestuurd en aanbodgestuurd plaats.

Het plaatsen vindt volgens de volgende regels plaats:

- Eerst wordt slechts één vak exclusief afgekruist voor elektrisch laden;
- Bij een gebruik van 700 kWh per maand wordt het 2e vak afgekruist;
- Bij een gebruik van 1.000 kWh per maand wordt er een nieuw oplaadpunt in de hexagoon of een aangrenzend gebied geplaatst.

5.2 Financiële middelen beschikbaar te stellen.

Het is noodzakelijk om nu financiële middelen beschikbaar te stellen, zodat er een start gemaakt kan worden met de uitvoeringsplannen. Op deze manier hebben we in 2030 voldoende laadvoorzieningen.

5.3 Baten vloeien terug naar de gemeente als dekking van de gemaakte kosten voor de laadinfrastructuur.

Op de lange termijn zullen deze baten worden opgevangen. Hiermee worden andere investeringen in de gemeente Oudewater mogelijk gemaakt.

5.4 Er wordt maximaal geanticipeerd op toekomstig gebruik

In scenario 3 worden niet alleen vraaggestuurd laadpunten gerealiseerd, maar wordt ook ingezet op datagestuurd plaatsen. Daarnaast wordt privaat laden gestimuleerd en wordt deel 2 van de visie opgesteld. Hierbij wordt de visie op onder andere logistiek uitgewerkt.

5.5 Door met een eigen concessie te werken wordt de marge op de laadtarieven in eigen hand gehouden

Op deze manier wordt een goede prijs voor de inwoners gegarandeerd en wordt voor de gemeente een budgetneutrale werkwijze gerealiseerd. Op termijn worden de voorgestelde investeringen terugverdiend. Uitgangspunt is dat de inwoners een lager tarief betalen dan bij de marktpartijen, maar dat het tarief voor openbare laadpunten hoger is dan het private tarief. Op deze manier wordt laden op eigen terrein gestimuleerd. We houden er rekening mee dat het opstellen van een concessie en het eigenaarschap van laadpalen kan leiden tot een monopolie in de openbare ruimte. In de uitwerking van de visie zal worden onderzocht hoe het eigenaarschap van laadpalen het best kan worden ingericht

6.1 Het college stelt de beleidsregels na vaststelling van de visie vast.

De beleidsregels bevatten de praktische uitwerking van de keuzes in de visie. De raad kan op deze manier kennis nemen van de samenhang van de verschillende stukken.

Kanttelingen

1.1 Vaststelling van de laadvisie is voorzien samen met de gemeente Woerden.

In zowel de gemeente Oudewater als Woerden is een identieke laadvisie opgesteld (met op een aantal details een andere couleur locale). Ook in de onderbouwing van de financiën is rekening gehouden met het parallel optrekken van beide gemeentes. Indien een van beide gemeentes besluit niet in te stemmen met de laadvisie, de financiële component of onderdelen daarvan, dan kan dat consequenties hebben voor, met name, de financiële onderbouwing. Op dat moment worden de consequenties (welke sterk afhankelijk zijn op welke punten het besluit verschilt) inzichtelijk gemaakt en indien nodig aan de raad voorgelegd.

De planning van behandeling is op dit moment als volgt:

15 juni politieke avond Woerden

20 juni forum Ruimte Oudewater

29 juni gemeenteraad Oudewater

6 juli gemeenteraad Woerden

2.1 Scenario 1 wordt gezien als een tijdelijk scenario totdat voldoende middelen beschikbaar komen.

In scenario 1 kan niet voldaan worden aan het realiseren van het aantal laadpunten uit de prognoses.

3.1 Zonder voldoende budget voor capaciteit kan de uitvoering onvoldoende ter hand worden genomen.

Indien er onvoldoende budget beschikbaar komt, kan er onvoldoende capaciteit worden ingezet. Hiermee komt de uitvoering van (onderdelen van) de laadvisie onder druk te staan en kan er niet voldaan worden aan het behandelen van het aantal aanvragen en het realiseren van het aantal geprognostiseerde laadpalen. (Indien de huidige manier van laadpalen plaatsen wordt doorgezet, is er weliswaar een groei van het aantal laadpalen, maar zullen de prognoses niet gehaald worden. Er wordt in dat geval alleen, beperkt, op de vraag van inwoners inzet gepleegd.)

3.2 Zonder capaciteit geen inzet

Op dit moment is er op veel vakgebieden een krapte op de arbeidsmarkt. Ook als er wel voldoende budget beschikbaar is, is het geen vanzelfsprekendheid dat er voldoende capaciteit beschikbaar is. Zonder voldoende geschikte capaciteit kan de uitvoering van de laadvisie niet worden opgepakt. Externe partijen kunnen dit deels opvangen.

3.3 Externe factoren kunnen grote invloed hebben op de voortgang

De energietransitie heeft grote impact op het elektriciteitsnetwerk. Door de exponentiële groei van het aantal laadpalen kunnen netproblemen ontstaan, kan dat tot hogere kosten leiden en de groei van de laadinfrastructuur vertragen. Hiermee bestaat de kans dat de ambities en prognoses niet behaald worden. Dit is met name een uitdaging voor de netbeheerder.

5.1 Komende jaren kan er een afwijking plaatsvinden in de groei prognoses

De kosten voor het uitvoeren van de laadvisie zijn gebaseerd op de prognoses van het aantal laadpalen in 2030. Het kan zijn dat de groei een ander verloop kent. De groei kan sneller plaatsvinden dan de prognose of juist langzamer. De financiële cijfers zijn gebaseerd op de huidige prognose in 2030 en een evenredig verloop van de groei. Bij een ander verloop van de groei blijven de gemiddelde structurele kosten gelijk, maar worden andere verdeeld over de jaren. De raad zal jaarlijks worden geïnformeerd over de voortgang en prognoses.

Financiën

Het inpassen van laadinfrastructuur in de openbare ruimte is een onderwerp dat voorheen reactief werd opgepakt. Het is de taak en het doel van de gemeente om een dekkend netwerk aan te bieden aan de bewoners van de gemeente Oudewater. Hiervoor dienen zowel structurele als eenmalige budgetten beschikbaar te komen, afhankelijk van het scenario.

Zoals in de kanttelingen is opgenomen is voldoende budget essentieel om voldoende capaciteit in te kunnen zetten voor het uitwerken van de laadvisie. Daarnaast zijn er gelden nodig om laadpalen en -pleinen op straat in te kunnen richten. Het realiseren van laadinfrastructuur gebeurt tot en met 2025 middels de lopende concessie van de MRA-e.

Hierbij betaalt de gemeente het plaatsen van een kruis en toezicht op de locatiekeuze en uitvoering. De laadpaal en het bord worden door de concessiehouder betaald en geplaatst. Tegelijkertijd wordt, in scenario 3, gestart met de voorbereidingen voor het datagericht en strategisch uitrollen van laadinfrastructuur. Hierbij hoort ook het kiezen en opzetten van een nieuw uitvoeringsmodel. Vanaf 2026 zal er volgens dit nieuwe uitvoeringsmodel met de daarbij behorende financiële afspraken laadinfrastructuur geplaatst worden. In scenario 3 zijn deze financiële consequenties meegenomen.

Na het vaststellen van de visie dienen direct vervolgstappen gemaakt te worden. Daarom worden er met dit raadsvoorstel enkele eenmalige budgetten aangevraagd om nog in 2023 in te kunnen zetten.

De incidentele en structurele budgetten voor 2024 en verder worden in de Kadernota 2024 opgenomen.

Financieel overzicht laadvisie OUDEWATER					
Scenario 1	2023	2024	2025	2026	2027
Inrichting laadplaatsen	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000
Personele capaciteit	4.500	9.000	9.000	9.000	9.000
Beheer en onderhoud laadplekken	0	900	1.400	180	7.200
Totaal lasten	24.500	29.900	30.400	29.180	36.200
Baten	0	0	0	0	0
Scenario 3	2023	2024	2025	2026	2027
Inrichting laadplaatsen	45.000	45.000	45.000	45.000	45.000
Data- en strategische plaatsing	43.000	0	0	0	0
Opstellen laadvisie 2 en nieuwe concessie	0	40.000	0	0	0
Inrichting laadpleinen	0	56.000	0	0	0
Personele capaciteit	5.000	15.000	15.000	15.000	15.000
Privaat en semi-publiek laden	0	2.000	2.000	2.000	2.000
Beheer en onderhoud laadplekken	0	1.900	2.800	3.700	14.500
Totaal lasten	93.000	159.900	64.800	65.700	76.500
Baten	0	0	0	100.375	127.750

Er wordt in deze berekening vanuit gegaan dat onderzoek en voorbereiding gelijktijdig met de Gemeente Woerden verlopen. Zo kunnen de kosten verdeeld worden.

In scenario 3 vloeien vanaf 2026 structurele baten terug naar de gemeente. Dit model wordt in de volgende fase verder uitgewerkt. Een eerste (conservatieve) doorrekening leert dat de baten oplopen van ca. € 100.000 in 2026 naar € 200.000 in 2030, gebaseerd op een opbrengst van € 0,10 per kWh. Deze € 0,10 is gebaseerd op het feit dat een lagere prijs wordt gehanteerd dan bij marktpartijen maar een hogere prijs als het private tarief.

Uitvoering

Na vaststelling van de visie worden de benoemde keuzes uitgewerkt en acties uitgevoerd.

Eens per jaar vindt er een evaluatie van de laadvisie en beleidsregels plaats en worden de laadprognoses herijkt en voortgang gemonitord. De raad wordt hierover geïnformeerd middels een raadsinformatiebrief. Als er wijzigingen of bijstellingen in de visie noodzakelijk zijn dan zal de raad hierbij betrokken worden.

Communicatie

De raadsbehandeling van deze visie is openbaar gemaakt via een persbericht.

In het vervolgstap kunnen inwoners, ondernemers en andere belanghebbenden adviseren op de voorgestelde locaties voor laadpalen op de laadkaart. Hier worden alle belanghebbenden over geïnformeerd en voor uitgenodigd. Dit is onderdeel van de participatiestrategie die wordt uitgewerkt na het vaststellen van de visie.

Samenhang met eerdere besluitvorming

De gemeente Oudewater kent geen eerdere visie op of beleid over laadinfrastructuur.

Bijlagen

D/23/093525 23027_Visiestuk_Laadpalen_Oudewater_DO-DEF1

D/23/093519 Beleidsregels laadpalen 2023-OW

D/23/093528 Raadsbesluit Laadvisie

D/23/106490 Scenario's Laadvisie
